

Beslissing nr. 070/2021

Betreft:

Aanvraag van Bpost teneinde gemachtigd te worden om toegang te hebben tot de gegevens van het Rijksregister in het kader van de verplichting tot minimale dekking van de bevolking die haar is opgelegd in het beheerscontract waarin Bpost diensten van algemeen economisch belang kreeg toegewezen.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN DEMOCRATISCHE VERNIEUWING,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten;

Gelet op het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister;

Gelet op het koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de in het wachtregister vermelde informatiegegevens en tot aanwijzing van de overheden die bevoegd zijn om die gegevens in het wachtregister in te voeren;

Gelet op de verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens;

Gelet op de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven;

Gelet op het Burgerlijk Wetboek van 21 maart 1804;

Gelet op het koninklijk besluit van 1 september 2016 tot goedkeuring van het zesde beheerscontract tussen de Staat en de naamloze vennootschap van publiek recht Bpost voor de periode 2016-2020,

Beslist op 17/12/2021

1. Algemeen

De aanvraag tot machtiging wordt ingediend door Bpost, hierna « de Verzoeker » genoemd. Deze aanvraag wordt ingediend in het kader van de verplichting tot minimale dekking van de bevolking die in het beheerscontract aan Bpost wordt opgelegd.

De identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens en van de DPO werd meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Deze aanvraag is een nieuwe aanvraag.

2.2 Onderzoek « *Ratione Personae* » van de aanvraag (artikel 5 van de wet van 1983)

De Verzoeker heeft zijn aanvraag ingediend op basis van artikel 5, § 1, eerste lid, 2° van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, die betrekking hebben op de openbare of private instellingen van Belgisch recht, voor de informatie die zij nodig hebben voor het vervullen van taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie of voor taken die uitdrukkelijk als zodanig erkend worden.

Krachtens artikel 141, §1 en *1bis* van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven:

«§1. is bpost immers belast met volgende opdrachten van openbare dienst over het gehele grondgebied van het Rijk:

A. De instandhouding, teneinde territoriale en sociale cohesie te verzekeren, van een nabijheidsnetwerk met de volgende configuratie:

1° dit netwerk dient samengesteld te zijn uit minstens 1300 postale service punten waarvan ten minste één in elke gemeente van het land, die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de verplichtingen van bedelingen waarmee bpost belast is teneinde de universele postdienst krachtens artikel 142, § 2, 1°, uit te voeren;

2° de onder 1° bedoelde postale service punten dienen uit minstens 650 postkantoren te bestaan waarvan minstens één in elke gemeente van het land; en

3° minstens 95 percent van de bevolking dient toegang te hebben tot een postaal service punt dat het basisassortiment aanbiedt en dat gelegen is binnen een wegafstand van ten hoogste vijf kilometer, en minstens 98 percent van de bevolking dient toegang te hebben tot zulk postaal service punt dat gelegen is binnen een wegafstand van ten hoogste 10 kilometer.

B. De uitvoering van de volgende financiële postdiensten:

1° de inontvangstneming van contante stortingen op een post-zichtrekening en de uitvoering van betalingsverrichtingen van of naar deze rekening;

2° de inontvangstneming van contante stortingen ter creditering van een post-zichtrekening of een rekening gehouden bij een financiële instelling; en

3° de uitgifte en de betaling van binnenlandse postwissels.

C. De betaling aan huis van ouderdoms- en overlevingspensioenen en van sociale zekerheidsuitkeringen aan personen met een handicap.

D. De ontwikkeling van de sociale rol van de postbodes, in het bijzonder ten aanzien van de alleenstaanden en de minstbedeelden, en van de dienst "AUB postbode".

E. De informatie aan het publiek op verzoek van de bevoegde overheidsinstantie.

F. De verzending tegen een verminderd tarief van postzendingen verstuurd door stichtingen en verenigingen zonder winstoogmerk.

G. De uitreiking van brievenpostzendingen die onder het stelsel van de portvrijdom vallen.

§ 1bis. Andere opdrachten van openbare dienst kunnen, door haar beheerscontract, aan bpost of, door een bijzondere overeenkomst, aan bpost of een derde worden toevertrouwd.

De opdrachten van openbare dienst, andere dan die opdrachten opgesomd in artikel 141, § 1, A. tot G, die in aanmerking komen om in overeenkomst met de voorgaande paragraaf toegekend te worden, tegen voorwaarden die voorzien zijn in het beheerscontract of in de bijzondere overeenkomst, kunnen met name de abonnementsdienst voor erkende kranten en tijdschriften omvatten [5], waarvan de uitvoering eventueel gecontroleerd zal worden door een autoriteit aangeduid door een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Wanneer de uitvoering van deze opdrachten niet zou worden gedragen of zonder compensatie niet tegen dezelfde voorwaarden zou worden gedragen, wordt een compensatie toegekend ten laste van de Staatsbegroting.

Wanneer bpost of de derde niet werd aangewezen in het kader van een toekenningsprocedure voor de selectie van de kandidaat die deze diensten kan leveren tegen de laagst mogelijke kostprijs voor de gemeenschap, is het artikel 141ter mutatis mutandis van toepassing op de compensatie.

Betreffende de opdrachten van openbare dienst beoogd in het tweede lid van deze § 1bis, regelt het beheerscontract of de bijzondere overeenkomst de volgende materies:

1° de definitie van de verplichtingen van de openbare dienst en de operationele uitvoeringsmodaliteiten van deze opdrachten;

2° gedragsregels ten opzichte van de gebruikers;

3° desgevallend, de objectieve en transparante parameters op basis waarvan de compensatie wordt berekend; en

4° desgevallend, de voorlopige bedragen en de betalingsmodaliteiten van de compensaties, naargelang het geval, beoogd in artikel 141ter."

Artikel 141quinquies van de voornoemde wet bepaalt het volgende: « bpost is tot 31 december 2021 belast met de opdrachten van openbare dienst opgelijst in het artikel 141, § 1, A. tot G. ».

Volgens punt 101 van het advies 68.936/AV van 7 april 2021 van de afdeling wetgeving van de Raad van State over een voorontwerp van wet « betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie » waarborgt artikel 22 van de Grondwet aan elke burger dat geen enkele inmenging in de uitoefening van het recht op het privéleven kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Aan de bevoegde wetgever wordt de bevoegdheid voorbehouden om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan dit recht. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de « essentiële elementen » voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn. Deze interpretatie volgt de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof.¹

Bijgevolg moeten de « essentiële elementen » van de verwerking van persoonsgegevens volgens de afdeling wetgeving van de Raad van State in de wet zelf worden vastgelegd. Ze zijn van oordeel dat, ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel « essentiële elementen » uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens ; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

Aangezien deze elementen van de gegevensverwerking die het voorwerp uitmaakt van deze aanvraag niet in een formele wet opgenomen zijn, kan niet geconcludeerd worden dat de gegevensverwerking niet in overeenstemming is met het wettelijkheidsbeginsel in artikel 22 van de Grondwet.

Om de werking van de Verzoeker niet in gevaar te brengen kan een overgangperiode van een jaar voorzien worden. Tijdens deze overgangperiode beschikt de Verzoeker over een termijn om de geldende wetgeving in die zin aan te passen.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De Verzoeker wenst een bestand te bekomen waarin voor alle « actieve » adressen in het Rijksregister het aantal bewoners wordt vermeld.

2.4 Algemene beschrijving - Doeleinden

2.4.1 Context van de aanvraag

De verwerkingen van de gegevens waarop deze aanvraag betrekking heeft, passen in het kader van de verplichting tot minimale dekking van de bevolking die werd opgelegd in het beheerscontract dat Bpost bindt (cf. artikel 12.1 van het 6de beheerscontract waarin diensten van algemeen economisch belang worden toegewezen aan bpost, dat werd bevestigd door het koninklijk besluit van 1 september 2016 tot goedkeuring van het zesde beheerscontract tussen de Staat en de naamloze vennootschap van publiek recht bpost voor de periode 2016-2020).

Krachtens artikel 12.1 van dit contract moet « *minstens 95% van de bevolking binnen 5 km (over de weg) toegang hebben tot een postaal service punt dat het basisassortiment aanbiedt en minstens 98% van de bevolking binnen 10 km (over de weg) [...]* ».

¹ Zie G.H., 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; G.H., 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

De Verzoeker vraagt derhalve toegang tot de gevraagde gegevens om de dekkingsgraad van de bevolking te kunnen berekenen voor de postale service punten die het basisassortiment aanbieden dat wordt opgelegd door het bovengenoemde beheerscontract.

De bovengenoemde effectieve dekkingsgraad moet vervolgens minstens eenmaal per jaar door de Verzoeker worden meegedeeld aan het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) en aan de Minister van Post.

Het voornoemde koninklijk besluit - en *a fortiori* het beheerscontract dat het bevestigt - is uitgevaardigd krachtens de artikelen 3, 141, §§1 en 1bis en 141quinquies van de voornoemde wet van 21 maart 1991.

Artikel 5, § 3, tweede lid, van de voornoemde wet van 21 maart 1991 preciseert het volgende:

« § 3. Uiterlijk zes maanden voor het verstrijken van een beheerscontract legt het directiecomité aan de minister onder wie het overheidsbedrijf ressorteert een ontwerp van nieuw beheerscontract voor.

Indien bij het verstrijken van een beheerscontract geen nieuw beheerscontract is in werking getreden, wordt het van rechtswege verlengd, tot op het ogenblik dat een nieuw beheerscontract is in werking getreden. Deze verlenging wordt in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt door de minister onder wie het overheidsbedrijf ressorteert. ».

Krachtens deze bepaling wordt het genoemd contract van rechtswege verlengd (in dit geval vanaf 1 januari 2021) tot een nieuw beheerscontract in werking treedt. De Verzoeker heeft bewezen dat deze verlenging in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt werd.

Met het oog op het voorgaande zal de Verzoeker, krachtens deze beslissing, gemachtigd worden om de gegevens tot de datum van 31 december 2021 te verwerken. Na het verstrijken van deze termijn zal deze beslissing van rechtswege geen gevolgen meer hebben, tenzij de Verzoeker vóór deze datum aantoonde dat de datum van 141quinquies van de voornoemde wet van 21 maart 1991 aangepast is. In elk geval eindigt de machtiging op 31 december 2022, als gevolg van de niet-conformiteit met het wettelijkheidsbeginsel in artikel 22 van de Grondwet, zoals reeds bepaald werd.

Indien een nieuw beheerscontract in werking getreden is, moet de Verzoeker de diensten van het Rijksregister verwittigen en bewijzen dat het nieuwe beheerscontract dezelfde verplichting tot minimale dekking van de bevolking bevat.

- ⇒ Met het oog op het voorgaande kan de aanvraag dus beschouwd worden als zijnde gegrond en de nagestreefde doeleinden als zijnde welbepaald, duidelijk omschreven en wettig, in de zin van de artikelen 5 en 15 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen

De Verzoeker heeft de contactgegevens van de aangewezen DPO meegedeeld, evenals een beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen. Uit de verstrekte documenten blijkt dat de Verzoeker een veiligheidsbeleid heeft en dit ook op het terrein uitvoert. Het veiligheidsplan moet voortdurend worden bijgewerkt en steeds ter beschikking staan van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

De Verzoeker wordt eraan herinnerd dat hij als verwerkingsverantwoordelijke instaat voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

2.5 Categorieën van gegevens waartoe toegang wordt gevraagd - Onderzoek van de evenredigheid

Samenstelling van het gezin en hoofdverblijfplaats

Om de dekkinggraad van de bevolking te berekenen voor de postale service punten die het basisassortiment aanbieden, wat wordt opgelegd door bovengenoemd beheerscontract, wil de Verzoeker voor alle adressen alleen het aantal personen per gezin verkrijgen. Er worden geen andere identificatiegegevens gevraagd, zoals voor- en achternamen.

Met het oog op de door de Verzoeker nagestreefde doeleinden kan de mededeling van deze verblijfplaatsgegevens worden toegestaan.

2.6 Frequentie

Er wordt een periodieke machtiging (op halfjaarlijkse basis) verleend om de gevraagde gegevens mee te delen.

2.7 Gemachtigde personen

De Verzoeker heeft aangegeven dat de gegevens zullen worden meegedeeld door de Project manager van het Adresbureau, die verantwoordelijk is voor de berekening van de gevraagde dekkinggraad.

De Verzoeker wordt eraan herinnerd dat hij een lijst moet opstellen met de personen aan wie de gegevens van het Rijksregister zullen worden meegedeeld. Die lijst zal voortdurend worden bijgewerkt en ter beschikking worden gesteld van de Gegevensbeschermingsautoriteit en van de dienst van de Algemene Directie Instellingen en Bevolking van de FOD Binnenlandse Zaken, die verantwoordelijk is voor het analyseren van de aanvragen voor toegang tot de gegevens van het Rijksregister.

De personen op deze lijst moeten bovendien een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijke karakter van de informatiegegevens die ze kunnen raadplegen, te waarborgen.

2.8 Duur van de machtiging

Zoals hierboven reeds vermeld werd, zijn de taken die aan de Verzoeker worden toegewezen momenteel beperkt in de tijd. Krachtens deze beslissing zal de Verzoeker gemachtigd worden om de persoonsgegevens tot de datum van 31 december 2021 te verwerken. Na het verstrijken van deze termijn zal deze beslissing van rechtswege geen gevolgen meer hebben, tenzij de Verzoeker vóór deze datum aantoont dat de datum van 141quinquies van de voornoemde wet van 21 maart 1991 aangepast is. In elk geval eindigt de machtiging op 31 december 2022, als gevolg van de niet-conformiteit met het legaliteitsbeginsel in artikel 22 van de Grondwet, zoals reeds bepaald werd.

Wij vestigen de aandacht van de Verzoeker op het feit dat, als er zich ondertussen een wijziging in de regelgeving, doeleinden of organisatie van de informatieveiligheid voordoet die gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de gegevens, het de verantwoordelijkheid van de Verzoeker is om dit te melden aan de bevoegde autoriteit, die de verleende machtiging bijgevolg zal herzien. Indien een nieuw beheerscontract in werking getreden is, moet de Verzoeker de diensten van het Rijksregister verwittigen en bewijzen dat het nieuwe beheerscontract dezelfde verplichting tot minimale dekking van de bevolking bevat.

2.9 Mededeling aan derden

Een mededeling van de gegevens aan derden is mogelijk, voor zover ze past in het kader van een of meerdere opdrachten van deze aanvraag. In deze context moet worden benadrukt dat de Verzoeker en de derde de verantwoordelijkheid hebben om de voorschriften van de AVG, met name artikel 28, na te leven.

2.10 Bewaartermijn

Bij ontvangst van een nieuwe reeks gegevens, wordt de oude versie automatisch vernietigd.

In ieder geval zullen de gegevens na een periode van 10 jaar worden vernietigd, overeenkomstig de verjaringstermijn van gemeen recht die door artikel 2262bis, § 1, van het Burgerlijk Wetboek wordt voorzien.

3. Beslissing

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

Machtigt de Verzoeker om, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, de mededeling te ontvangen van de gegevens van het Rijksregister bedoeld in artikel 3, eerste lid, 5° (hoofdverblijfplaats) en 9° (samenstelling van het gezin, enkel het aantal bewoners per gezin) van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Beslist dat de Verzoeker een machtiging tot de datum van 31 december 2021 zal ontvangen. Na het verstrijken van deze termijn zal deze beslissing van rechtswege geen gevolgen meer hebben, tenzij de Verzoeker vóór deze datum aantoont dat de datum van 141quinquies van de voornoemde wet van 21 maart 1991 aangepast is. In elk geval eindigt de machtiging op 31 december 2022, als gevolg van de niet-conformiteit met het wettelijkheidsbeginsel in artikel 22 van de Grondwet.

Herinnert de Verzoeker eraan dat het enerzijds als verwerkingsverantwoordelijke zijn verantwoordelijkheid is om adequate veiligheidsmaatregelen te nemen om de persoonsgegevens, met inbegrip van het rijksregisternummer, te beschermen, en dat het anderzijds aan hem toebehoort om, overeenkomstig artikel 17 van de voormelde wet van 8 augustus 1983, de nodige maatregelen te treffen om de uitgevoerde raadplegingen te verantwoorden, en dat daartoe een raadplegingsregister moet worden bijgehouden, dat gecertificeerd moet zijn, dat gedurende ten minste tien jaar na de datum van de raadpleging moet worden bewaard en dat ter beschikking moet staan van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Annelies VERLINDEN,

Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing.